

Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Üstün Yetenekli Çocuklara İlişkin Metaforik Algıları¹

The Metaphoric Perceptions of Preschool Teacher Candidates Regarding Gifted Children

Ayşe DURAN¹, H. Elif DAĞLIOĞLU²

¹Adıyaman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümü Okul Öncesi Eğitimi
A.B.D. aduran@adiyaman.edu.tr.

²Gazi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümü Okul Öncesi Eğitimi A.B.D.
edaglioglu1@gmail.com

Makalenin Geliş Tarihi: 17.07.2017

Yayına Kabul Tarihi: 18.10.2017

ÖZ

Bu araştırma okul öncesi öğretmen adaylarının üstün yetenekli çocuklara ilişkin metaforik algılarını ortaya koymak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Nitel bir araştırma olan bu çalışmada olgubilim deseni kullanılmıştır. Bu araştırma Anadolu'daki bir üniversitenin okul öncesi öğretmenliği bölümünde okuyan toplam 115 öğretmen adayının katılımı ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucuna göre, öğretmen adayları toplamda 87 farklı metafor üretmişlerdir. Öğretmen adaylarının kullandıkları en fazla metafor 'hazine olmuştur. Erkek öğretmen adaylarının 'üstün yetenekli çocuk'larına ilişkin algıları en çok 'teknoloji' ve 'değer' kategoride toplanmıştır. Birinci sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarının en fazla 'değer' kategorisine ait metaforları ürettikleri dördüncü sınıf öğretmen adaylarının ise 'değer' ve 'insani özellik' kategorilerinde metafor oluşturdukları görülmüştür.

Anahtar Sözcükler: Okul öncesi öğretmen adayı, Metafor, Üstün yetenek

ABSTRACT

The aim of this study is to reveal preschool teacher candidates' metaphoric perceptions regarding gifted children. Phenomenon design was adopted as appropriate to the nature of this qualitative research. This research was carried out with the participation of a total of 115 teacher candidates who are enrolled to pre-school teacher's department of a university in Anatolia. According to the results of study, teacher candidates produced 87 different metaphors in total. 'Treasure' is the most used metaphor by teacher candidates for gifted identification. The perception of male teacher candidates was categorized under the headings of 'technology and value' mostly. In addition, the

¹Bu çalışma 4-6 Mayıs 2017 tarihleri arasında Gazi Üniversitesi/Ankara'da düzenlenen "Uluslararası Üstün Yetenekliler/ Zekâlılar" Konferansında sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

most used metaphors of first graders were under the heading of 'value' category, the metaphors of senior students were under the headings of 'value, characteristic of people, thing and technology' categories.

Keywords: *Preschool teacher candidates, Metaphor, Gifted*

GİRİŞ

Erken tanımlama, üstün yetenekli çocukların davranışlarının daha iyi anlaşılması için hem ebeveynler hem de öğretmenler açısından oldukça önemlidir (Walsh, Hodge, Bowes ve Kemp,2010). Erken yaşlarda üstün yetenekliliğin ortaya çıkması tek taraflı bir süreç olmamaktadır; çocuk ev, okul ve toplumun aktif bir parçasıdır (Freeman,2013). Sosyal, ekonomik ve hayat dinamikleri, eğitimdeki ve üstün yeteneklilerin eğitimindeki problemleri analiz etmek için ihtiyaç duyulan durumları belirlemektedirler. Günümüzde çeşitli eğitim sistemlerinde yer alan üstün yetenekli çocuklar ile çalışmak birçok eğitim kurumları tarafından tercih edilen bir durumdur(Karpova, 2012).Ancak bu eğitim kurumları içerisinde çocukların evden ilk kez ayrılıp eğitim-öğretim hayatlarına başladıkları okul öncesi eğitim kurumlarının yeri oldukça ayrıdır.

Okul öncesi dönem çocuğun fiziksel, bilişsel, sosyal ve duygusal ve dil gelişimi açısından en hızlı gelişim gösterdiği dönemdir. Bu nedenle okul öncesi eğitim 0-72 ay grubunda olan çocukların bireysel özellikleri ve gelişimlerine uygun olarak, psiko-motor, sosyal-duygusal, zihinsel ve dil gelişimlerini desteklemeye yönelik, zengin uyarıcı çevre olanakları ile kültürel değerler doğrultusunda en iyi şekilde yönlendiren ve ilköğretime hazırlayan eğitim süreci olarak tanımlanmaktadır (Akduman,2015; Abazoğlu, Yıldırım ve Yıldızhan, 2015; Uyanık ve Kandır,2010). Eğitimin niteliği ve kalitesi açısından öğretmen niteliği önemli bir öge olarak yer almaktadır dolayısıyla eğitim sürecinde görev alacak öğretmenlerin iyi bir şekilde yetiştirilmesi gerekmektedir. Öğretmenler bilgi, tutum, beceri, uyguladıkları yöntem, teknikler ve stratejiler ile programda yer alan davranışların çocuklara kazandırılmasında etkili role sahiptirler (Dağlıoğlu, 2010). Üstün yetenekli çocukların eğitiminde 'ideal öğretmen'in temel özellikleri; bireysel özellikler, profesyonel uzmanlık ve öğretici beceriler, üstün yetenekli çocukların eğitimi konusunda bilgi sahibi olma ve yönetim yetkisi olarak belirtilmektedir (David, 2011).Okul öncesi

dönemde çocukların ilgi, yetenek ve becerilerinin belirlenmesi gelecekteki eğitimlerine yön vermektedir. Bu doğrultuda üstün yetenekli çocukların erken tanınması, öğretmenlerin bilgilendirilmesini, bilinçlendirilmesini ve eğitim programlarının hazırlanmasını destekler. Bu şekilde eğitim programları ve öğretmen desteği ile desteklenen üstün yetenekli çocukların okul öncesi dönemdeki uygun eğitimleri ilerleyen yıllarda beceri ve yeteneklerin daha erken yıllarda geliştirilmesine ve sergilenmesine katkı sağlayacaktır (Baykoç-Dönmez,2011).

Üstün yeteneklilerin eğitimi ve erken çocukluk eğitimi arasındaki bazı mitler, üstün yetenekli küçük çocukların ihtiyaçlarının karşılanmasında hala etkisini birçok alanda göstermektedir. Bu alanlar; üstün yetenekli küçük çocukların tanınması, üstün yetenekli küçük çocukların etiketlenmesi, erken çocukluk kapsamına uygun üstün yetenekliler eğitim stratejisinin uygulanması, üstün yetenekli küçük çocukların ihtiyaçlarının karşılanmasında var olan erken çocukluk eğitim yaklaşımlarının uygulanması ve eğitim alanlarında potansiyel olarak üstün yetenekli olan küçük çocukların sosyalleştirilmesidir. Üstün yetenekli küçük çocukların tanınmasındaki yanlış anlaşılımlar üç konu etrafında dönmektedir. Birincisi bu yaşta tanınmanın uygun veya gerekli olup olmadığı, ikincisi yapılandırılmış testler ve küçük çocuklar ile bu tür testlerin kullanılmasının geçerliliği konusundaki endişeler ve son olarak üstün yetenekli küçük çocukların tanılayıcıları olarak ebeveynlerin güvenilirliğidir (Walsh ve diğerleri, 2010).

Üstün yetenekli çocukları diğerlerinden ayıran bir takım belirgin özellikler literatürde yer almaktadır. Ataman (2003) üstün yetenekli çocukların genel olarak ortak özelliklerini; sonu gelmeyen sorular, ne zaman ne olduğunu hatırlama, etkinlikler aracılığıyla öğrenme, erken öğrenme, eş zamanlı olmayan gelişim, motor becerilerindeki farklılıklar, arkadaş olarak yetişkin seçimi, ileri düzey mizah anlayışı, duyarlılık, erken dil gelişimi ve iletişim becerilerinde ustalık olarak sıralamıştır. Renzulli'nin genel kabul gören tanımına göre ise, üstün yetenekli birey 'üst düzey yetenek, yaratıcılık ve motivasyon'a sahip olmalıdır. Renzulli (1968;akt. Park ve Oliver, 2009) üstün yetenekli çocukların bu özelliklerinin karşılanmasını sağlayan öğrenme ortamında öğretmenlerin önemli bir etkiye sahip olduklarını belirtmiştir.

Birçok durumda, çocukların üstün yetenekliler eğitim programlarına katılımı, ebeveyn ve öğretmen tanımlarına göre belirlenmektedir (Wright ve Ford, 2017). Üstün yetenekli çocukların tanılamaları hem ebeveynleri hem de öğretmenleri tarafından aday gösterildiklerinde yapılmaktadır. Çocuklar zekâ testi, okul derecesi, sınıf başarısı ve öğretmen ve ebeveyn bilgileri gibi birtakım faktörler göz önünde bulundurularak değerlendirilmektedirler. Bir çocuk üstün yetenekli olduğu zaman çocuğun tüm deneyim alanlarının etkilendiğinin fark edilmesi önemlidir. Üstün yetenekli bireylerin karakter özellikleri, çocuğun yaşamının bilişsel, sosyal, duygusal ve fiziksel yönleri bir bütün olarak ele alınmaktadır (Rotigel,2003).

Üstün yetenekli çocukların eğitiminde deneyimi az olan öğretmenler çocukların davranışlarını yanlış yorumlayabilmektedir (Rotigel,2003). Üstün yeteneklilerin potansiyellerini maksimum düzeye getirmek ve sürdürülebilir bir eğitim için okulların esnekliğini arttırmak, öğretim yöntem ve tekniklerini farklılaştırmak, program içeriğini zenginleştirmek ve üstün yetenekli çocuklar ile çalışan öğretmenlerin niteliğini arttırmak son derece önemlidir (Reid ve Horvathova,2016). Ne yazık ki Türkiye’de üstün yetenekliler eğitimine ilişkin sadece birkaç üniversitede ilgili derslere yer verilmektedir. Alınan sınırlı dersler, öğretmen adaylarının üstün yeteneklileri tanımlaması ve eğitimi konusunda birtakım sorunlar yaşamalarına neden olabilmektedir (Wright ve Ford,2017). Üstün yetenekli çocukların eğitimine verilen öneme rağmen, üstün yeteneklilerin eğitiminde görev alacak öğretmenlerin eğitimlerinin göz ardı edildiği görülmektedir. Bununla beraber, üstün yetenekli çocukların eğitimine ilişkin öğretmen eğitim programları konusunda sınırlı düzeyde araştırma olduğu da görülmektedir (Reid ve Horvathova,2016).

Üstün yetenekliler eğitimine ilişkin alan yazın incelendiğinde, üstün yetenekli öğrenciler ve bu öğrencilerin özel gereksinimlerine ilişkin öğretmen görüşleri (Mhlolo, 2016; Albu, 2015; Kornmann, Zettler, Kammere, Garjets ve Trautwein, 2015; Coleman, 2014; Walsh vd, 2010; Park ve Oliver,2009; Elhoweris, 2008) ayrıca, öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının üstün yetenekli öğrencilere ilişkin metaforik algıları, üstün yeteneklilerin tanılanması ve eğitimsel ihtiyaçları konusunda çalışmalar yapıldığı anlaşılmaktadır

(Kondrad ve Gabrijelcic, 2015; Olthouse, 2014; Bain, Bliss, Choate ve Brown, 2007; Lee, 1999). Türkiye’de yapılan çalışmalara bakıldığında ise üstün yetenekli oğrencilerin belirlenmesinde verilen eğitimin oğretmenlerin bilgi düzeyine etkisine (şahin ve Kargin,2013), stn yetenekli çocukları belirlemede oğretmen ve ebeveynlerin görüşlerine (Dağlıoğlu ve Suveren, 2013) ve oğretmen adaylarının üstün yetenekli oğrencilere ilişkin metaforik algılarına (apan, 2010) ilişkin araştırmaların yer aldığı görülmektedir. Üstün yetenekli çocuklara yönelik olarak çalışmalar genel olarak incelendiğinde erken çocukluk eğitim alanında görev alacak oğretmen adayları ile ilgili araştırmaların yeterli düzeyde olmadığı görülmektedir. Bu nedenle bu araştırmanın ilgili alan literatürüne katkı sağlayacağı ve okul öncesi eğitiminde üstün yeteneklilerin eğitimine dikkat çekeceği düşünülmektedir.

Bu araştırmanın genel amacı okul öncesi oğretmen adaylarının ‘stn yetenekli ocuk’ kavramına ilişkin metaforik algılarını incelemektir. Bu amaca ulaşmak için aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

- 1)Okul ncesi oğretmen adaylarının ‘stn yetenekli ocuk’ kavramına ilişkin sahip oldukları metaforlar nelerdir?
- 2)Okul ncesi oğretmen adaylarının sınıf düzeylerine göre üstün yetenekli çocuklarla ilgili belirttikleri metaforlar nelerdir?
- 3)Okul ncesi oğretmen adaylarının cinsiyetlerine göre üstün yetenekli çocuklarla ilgili belirttikleri metaforlar nelerdir?

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama aracı, verilerin analizi, verilerin analizinde geçerlik ve güvenilirliğe dair bilgiler yer almaktadır.

Araştırmanın deseni

Nitel bir araştırma olan bu çalışmada olgubilim deseni kullanılmıştır. Olgular yaşadığımız dünyada deneyimler, algılar, yönelimler, kavramlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Olgubilim deseni, derinlemesine ve ayrıntılı bir anlayışa sahip olamadığımız olgulara odaklanmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Bu çalışma okul öncesi öğretmen adaylarının ‘üstün yetenekli çocuk’ kavramına ilişkin algıları ortaya çıkarıldığı için olgubilim deseninde gerçekleştirilmiştir.

Çalışma grubu

Araştırmada çalışma grubu olarak Adıyaman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Okul Öncesi Öğretmenliği Programında 2015-2016 ve 2016-2017 eğitim ve öğretim dönemlerinde öğrenim gören öğretmen adayları oluşturmuştur. Katılımcılar 1. ve 4.sınıflarda öğrenim gören toplam 115 öğretmen adayından oluşmuştur. Öğretmen adaylarının almış oldukları ilgili derslerin ‘üstün yetenekli çocuk’ kavramına ilişkin olarak belirleyici bir faktör olma olasılığından ötürü 1. ve 4. sınıflarda öğrenim gören öğretmen adayları çalışmaya dahil edilmiştir. Katılımcılara ait bilgiler Tablo1’de gösterilmiştir.

Tablo 1. Öğretmen Adaylarına Ait Bilgiler

	1. Sınıf	4. Sınıf
Kadın	41	57
Erkek	7	10
Toplam	48	67

Veri Toplama Aracı

Araştırmanın verileri metafor formu ile elde edilmiştir. Form üç bölümden oluşmuştur. Birinci bölümde araştırmanın amacı ve metafor tanımı yapılmıştır. İkinci bölümde öğretmen adaylarının cinsiyet ve sınıf düzeylerine ilişkin sorular yer almıştır. Son bölümde ise öğretmen adaylarının metafor algıları ile ilgili ifadeler belirtilmiştir. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarından ‘üstün yetenekli çocuk..... gibidir; çünkü’ formunu doldurmaları istenmiştir. Forma yazılanlar araştırmanın temel veri kaynağı olarak değerlendirilmiştir.

Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. İçerik analizinde birbirine benzeyen veriler belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirilerek, okuyucunun anlayacağı bir biçimde düzenlenir (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Yıldırım ve Şimşek’e (2011) göre betimsel analizde özetlenen ve yorumlanan veriler, içerik analizinde derinlemesine işlenir ve betimsel yaklaşımla fark edilemeyen kavram ve temalar içerik analizi neticesinde keşfedilebilir. İçerik analizinde asıl yapılmak istenen, benzer verileri belirli kavramlar ve temalar doğrultusunda bir araya getirmek ve bu kavram ve temaları okuyucunun anlayabileceği biçimde düzenleyerek yeniden yorumlamaktır.

Araştırmada öğretmen adaylarının ‘üstün yetenekli çocuk’ kavramına ilişkin algıları üç aşamada analiz edilmiştir. Öncelikle katılımcılardan elde edilen metaforlar kodlar olarak yazılmıştır. Yazılan kodlar bir sonraki aşama olarak kategorileri oluşturmanın başlangıcı olarak kabul edilmiştir. Verilerden elde edilen kodların birbiriyle ilişkileri değerlendirilmiştir. Kodların benzerlikleri göz önünde bulundurularak gruplandırılması-kategorisi yapılmıştır. Son olarak elde edilen kategoriler ilgili literatür çerçevesinde isimlendirilmiştir (Merriam, 2013).

1. *Kodların oluşturulması*: Araştırma verilerinin analizinde ilk olarak öğretmen adaylarının oluşturdukları metaforlar incelenmiştir. Katılımcılardan elde edilen metaforların tam bir şekilde ifade edilip

edilmediği ve açıklamalarının tam olarak yapılıp yapılmadığı kontrol edilmiştir. Bu incelemenin sonunda 115 öğretmen adayının birbirinden farklı toplam 87 metafor ürettikleri ortaya çıkmıştır.

2. *Kategorileştirme*: Öğretmen adaylarından elde edilen metaforlar birbiriyle ilişkileri doğrultusunda belirli gruplar altında toplanmışlardır.
3. *Kategorilerin isimlendirilmesi*: Metaforların gruplandırılması ile oluşturulan kategoriler ilgili literatür kapsamında araştırmacılar tarafından isim verilmiştir. Ayrıca, üretilen metaforlara yönelik yüzde (%) ve frekans (f) değerleri hesaplanarak ortak özellikleri bakımından belirli kavramsal kategorilere ayrılmışlardır.

Verilerin Analizinde Geçerlik ve Güvenirlik

Nitel araştırmalarda geçerlik ve güvenirliliğin sağlanması araştırma sürecinde veri toplanması, veri analizi ve yorumlanmasında tutarlı olunması ve araştırma sürecinin tüm aşamalarının ayrıntılı ve açık bir şekilde ifade edilmesine bağlıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Bu araştırmada geçerliliğin sağlanması için veri analiz süreci yani, elde edilen verilerden oluşturulan kategorilere nasıl ulaşıldığı açık bir şekilde anlatılmıştır. Bununla beraber elde edilen metaforlar bulgular kısmında yer almıştır. Bulguların yorumlanmasında öğretmen adaylarının kendi ifadelerinden alıntılara yer verilmiştir. Görüşme yapılan kişilerin bakış açılarını yansıtmak ve betimlenen durumu okuyucuda canlandırmak için doğrudan alıntılara yer verilmiştir. Bulguların sunumunda öğretmen adayları için 'ÖA' kısaltmalar yapılmıştır ve yanına verilen numaralarla hangisinden alıntı yapıldığı belirtilmiştir (Örneğin, ÖA-25).

Araştırmada iç güvenirliliği sağlamak için oluşturulan kategoriler altında yer alan metaforların söz konusu kategoriye temsil edip etmediğini kontrol etmek için iki alan uzmanının görüşlerine başvurulmuştur. Nitel araştırmalarda geçerliliğin sağlanmasında bir strateji 'uzman incelemesi' veya 'uzman gözden geçirmesi' olarak belirtilmiştir (Merriam, 2013).

BULGULAR ve TARTIŞMA

Bu bölümde araştırma sonucunda elde edilen bulgular; öğretmen adaylarının oluşturdukları metaforlar, öğretmen adaylarının sınıf düzeylerine göre belirttikleri metaforlar ve öğretmen adaylarının cinsiyetlerine göre belirttikleri metaforlar şeklinde sunulmuştur.

Öğretmen adaylarının oluşturdukları metaforlar:

Araştırmaya katılan 115 okul öncesi öğretmen adayı 'üstün yetenekli çocuk' kavramına ilişkin olarak toplamda 87 farklı metafor üretmişlerdir. Öğretmen adaylarının kullandıkları en fazla metafor 'hazine (n=6)' olmuştur. Bunun dışında 'elmas (n=5), altın(n=4), bilgisayar(n=3), kömür (n=3), maden (n=3) ve meyve veren ağaç (n=3) üretilen diğer en sık metaforlardır.

Araştırma verileri doğrultusunda öğretmen adaylarının 'üstün yetenekli çocuk' kavramına yönelik algıları, kategoriler çerçevesinde sırasıyla verilmiştir. Oluşturulan kategoriler 'değer, maddesel dünya, bitki, hayvan, uzay, insani özellik, teknoloji, nesne (eşya) ve yaşam' olarak belirlenmiştir.

Tablo 2. Öğretmen Adaylarının Değer Kategorisine İlişkin Oluşturduğu Metaforların Dağılımı

Kodlar	Frekans (f)	Kodlar	Frekans (f)
Altın	4	Gömü	1
Bulunmamış maden	1	Hazine	6
Cevher	2	Helyum gazı	1
Define	1	Kristal	1
Değerli bir maden	1	Kömür	3
Dünyada ender her ülkede olmayan maden	1	Maden	3
Elmas	5	Mücevher	1

Gizli hazinedir	1	Ülkemiz için	1
		servet	

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının 33'ü üstün yetenekli çocuğu bir değer olarak tanımlamıştır. Tablo2'de de görüldüğü üzere değer kategorisinde yer alan metaforlar; altın, bulunmamış maden, cevher, define, değerli bir maden, dünyada ender her ülkede olmayan maden, elmas, gizli hazine, gömü, hazine, helyum gazı, kristal, kömür, maden, mücevher ve ülkemiz için servet olarak belirlenmiştir. Öğretmen adaylarının üstün yetenekli çocukların özelliklerini zor bulunan, kıymetli, keşfedilmeye bekleyen, benzeri az olan, ülkenin geleceği için önemli olan olarak belirttiklerinden ötürü bu kategori değer olarak adlandırılmıştır. Değer kategorisinde en fazla 'hazine (n=6)' metaforu yer almıştır. Bu alt metaforun oluşmasında öğretmen adaylarının üstün yetenekli çocukların yeteneklerinin ve özelliklerinin ortaya çıkarılmasındaki süreç ile bir hazinenin ortaya çıkarılması süreç arasındaki benzerliğin etkili olduğu söylenebilir.

Bu kategoride yer alan bazı katılımcıların ifadeleri şu şekildedir:

'Üstün yetenekli çocuk dünyada ender her ülkede olmayan maden gibidir; çünkü ender bulunan bir maden ülkenin kalkınmasında çok önemlidir. Üstün yetenekli çocukta ülkenin kalkınması gelişmesi için önemlidir.'(ÖA-16)

'Üstün yetenekli çocuk kömür gibidir; çünkü kömür görünürde kara sadece yanıcı işleve sahip bir maden misali oysaki işlendiğinde elmas olup değerlenir'.(ÖA-8)

Tablo 3. Öğretmen Adaylarının İnsani Özellik Kategorisine İlişkin Oluşturduğu Metaforların Dağılımı

Kodlar	Frekans (f)	Kodlar	Frekans (f)
Bilge	1	Her duruma hazır	1
Bir bilim insanı	1	İnsan yavrusu	1
Çokbilmiş	1	Kaptan	1
Çözümlemeyen soru	1	Karmaşık düşünce	1
Dahi	1	Küçük dahi	1
Deli	1	Üç yaş çocuğu	1
Dünyada ender rastlanan birey	1	Sınırsız bir bellek	1
Farkında	1	Toplumdan farklı	1

Farklı	1	Yetişkin	1
Felsefeci	2		

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının 20'si üstün yetenekli çocuğu 'insani özellik' olarak betimlemiştir. Tablo 3'de de görüldüğü üzere bu kategoride yer alan metaforlar şu şekildedir: bilge, bir bilim insanı, çokbilmiş, çözümlenemeyen soru, dahi, deli, dünyada ender rastlanan birey, farkında, farklı, felsefeci, her duruma hazır, insan yavrusu, kaptan, karmaşık düşünce, küçük dahi, üç yaş çocuğu, sınırsız bir bellek, toplumdan farklı ve yetişkin.

Bazı katılımcıların ifadeleri şu şekildedir;

'Üstün yetenekli çocuk felsefeci gibidir; çünkü uçsuz bucaksız bir hayal dünyası, hiç bitmeyen bir soru sorma becerisi, hiç bitmeyen bir araştırmacı ruhu vardır. Öğrenmek yetmez ona neden, niçin diye sürekli sorar. Yaşından büyüktür hep. Ona bakınca bilim adamı görürsün sanki. Bazen onun karşısında hiçbir şey bilmediğini aptal olduğunu düşünürsün. Onları iyi değerlendirmek ve arkadaş ortamlarında kendini ifade edemeyerek kaybolmasını engelleyemeyiz.'(ÖA-18)

'Üstün yetenekli çocuk deli gibidir; çünkü ne yapacağını, olaylara nasıl tepki vereceğini kestirmek zordur'(ÖA-83)

Tablo 4. Öğretmen Adaylarının Nesne Kategorisine İlişkin Oluşturduğu Metaforların Dağılımı

Kodlar	Frekans (f)	Kodlar	Frekans (f)
Ayna	1	Kutu	2
Beton	1	Küp	1
Çizilmiş tablo	1	Lastik	1
Donmuş beton	1	Matruşka	1
İçini açtıkça hazine dolusu sandık	1	Sünger	1
İngiliz anahtarı	1	Ucu açık doğru	1
Kitap	1		

Araştırmaya katılan 14 öğretmen adayı üstün yetenekli çocuğu 'nesne' olarak tanımlamıştır. Tablo 4'de de belirtildiği üzere nesne kategorisinde yer alan metaforlar:

ayna, beton, çizilmiş tablo, donmuş beton, içini açtıkça hazine dolusu sandık, İngiliz anahtarı, kitap, kutu, küp, lastik, matruşka, sünger, ucu açık doğrudur.

Bu kategoride yer alan bazı katılımcıların ifadeleri şu şekildedir:

‘Üstün yetenekli çocuk İngiliz anahtarı gibidir; çünkü yapmak istediği her şeyi yapar. Tüm formlara girebilir. Gerekli ayarı verdikten sonra her işi yapar.’(ÖA-86)

‘Üstün yetenekli çocuk donmuş beton gibidir; çünkü zekâ seviyesi normalin üzerinde olduğu için şekil vermek zor olur.’ (ÖA-38)

Tablo 5. Öğretmen Adaylarının Teknoloji Kategorisine İlişkin Oluşturduğu Metaforların Dağılımı

Kodlar	Frekans (f)	Kodlar	Frekans (f)
Bilgisayar	3	Robot	2
Google	1	Saat	1
İnternet	1	Teknoloji	1
Makine	1		

Öğretmen adaylarının 10’u üstün yetenekli çocukları ‘teknoloji’ olarak betimlemişlerdir. Tablo 5’de görüldüğü üzere bu kategoride yer alan metaforlar: bilgisayar, google, internet, makine, robot, saat, teknoloji olarak belirlenmiştir. Öğretmen adayları üstün yetenekli çocukların öğrenme kapasiteleri ve hızı ile teknolojinin hızı ve kapasitesi arasındaki benzerlikten ötürü bu kategori teknoloji olarak adlandırılmıştır. Öğretmen adaylarının üstün yetenekli çocukların öğrenme kapasiteleri ile bilgisayarın bilgi işlem durumu arasında bağlantı kurdukları görülmektedir.

Katılımcıların ifadeleri şu şekildedir:

‘Üstün yetenekli çocuk teknoloji gibidir: çünkü her an yeni bir şey ortaya çıkartabilir.’(ÖA-25)

‘Üstün yetenekli çocuk saat gibidir: çünkü hiç durmaz.’(ÖA-60)

Tablo 6. Öğretmen Adaylarının Bitki Kategorisine İlişkin Oluşturduğu Metaforların Dağılımı

Kodlar	Frekans (f)	Kodlar	Frekans (f)
Ceviz	1	Kardelen	1
Çınar ağacı	1	Meyve veren ağaç	3
Çiçek	2	Odun	1
Dikilen bir tohum	1		

Katılımcıların 10'u üstün yetenekli çocuğu 'bitki' olarak betimlemiştir. Tablo 6'da yer alan bilgilere göre bitki kategorisinde yer alan metaforlar şunlardır: ceviz, çınar ağacı, çiçek, dikilen bir tohum, kardelen, meyve veren ağaç, odun. Öğretmen adaylarının bitkilerin faydaları, ilgi gösterildiğinde ürün vermeleri, yetiştirilme özellikleri ile üstün yetenekli çocukların eğitiminde doğru yöntemlerin kullanılmasını bağdaştırdıkları gözlenmiştir. Bu nedenle oluşturulan metaforlar bitki kategorisi altında toplanmıştır.

Öğretmen adaylarının ifadeleri;

'Üstün yetenekli çocuk çınar ağacı gibidir: çünkü zekâsı yıl geçtikçe gelişir.'(ÖA-57)

'Üstün yetenekli çocuk kardelen gibidir: çünkü kimsenin başaramayacağı şeyleri başarabilir.'(ÖA-26)

Tablo 7. Öğretmen Adaylarının Uzay Kategorisine İlişkin Oluşturduğu Metaforların Dağılımı

Kodlar	Frekans (f)	Kodlar	Frekans (f)
Dünya	1	Kutup yıldızı	1
Güneş	1	Metafor	1
Işık	1	Parlayan bir yıldız	1
Keşfedilmemiş dünya	1	Yıldız	1

Öğretmen adaylarının 8'i üstün yetenekli çocuğu 'uzay' olarak görmüşlerdir. Tablo 7'de de belirtildiği üzere uzay kategorisinde yer alan metaforlar şunlardır: dünya, güneş, ışık, keşfedilmemiş dünya, kutup yıldızı, metafor, parlayan bir yıldız, yıldız. Uzay kategorisinin oluşturulmasında, öğretmen adaylarının üstün yetenekli çocukların diğerlerinden farklı olduklarını belli etmeleri ve geleceğe yönelik faydalı işler yapma

durumları ile uzayda yer alan öğelerin aydınlatma, yön verme durumları arasındaki benzerlikler etkili olmuştur.

Katılımcılardan bazılarının ifadeleri şu şekildedir;

‘Üstün yetenekli çocuk parlayan bir yıldız gibidir: çünkü gelecekte çok güzel başarılar elde edecektir ve ülkenin geleceğine ışık tutacaktır.’(ÖA-24)

‘Üstün yetenekli çocuk kutup yıldızı gibidir: çünkü tektir ve insanlara yön verir farkındalık sağlar.’(ÖA-34)

Tablo 8. Öğretmen Adaylarının Yaşam Kategorisine İlişkin Oluşturduğu Metaforların Dağılımı

Kodlar	Frekans (f)	Kodlar	Frekans (f)
Aşk	1	Şans	1
Disiplinlidir	1	Ülkenin şansı	1
Nefes	1	Yalnız	1
Özgür	1	Zehir	1

Öğretmen adaylarının 8’si üstün yetenekli çocuğu ‘yaşam’ olarak betimlemişlerdir. Bu kategoride yer alan metaforlar Tablo 8’de de görüleceği üzere şunlardır: aşk, disiplin, nefes, özgür, şans, ülkenin şansı, yalnız ve zehir.

Öğretmen adaylarının ifadeleri şu şekildedir:

‘Üstün yetenekli çocuk disiplindir: çünkü kendi yapacağı işleri başkalarının yardımına ihtiyaç duymadan planlayabilir, yapacağı etkinlikleri planlayıp, eksiklerini görebilir ve bunları düzeltebilecek program geliştirir. Farklı, daha ayrıntılı düşünebilir. Hayatına kendisi yön verebilir. Araştırma, inceleme, deneye yönelir. Verilen bilgiyi alıp kabul etmez, bilgiyi sorgulayıp kendi bilgisini yapılandırır.’(ÖA-84)

Tablo 9. Öğretmen Adaylarının Maddesel Dünya Kategorisine İlişkin Oluşturduğu Metaforların Dağılımı

Kodlar	Frekans (f)	Kodlar	Frekans (f)
Çamur	1	Su	1
Doğa	1	Şimşek	1
Kil	1	Toprak	2

Öğretmen adaylarının 7'si üstün yetenekli çocuğu 'maddesel dünya' olarak betimlemişlerdir. Tablo 9'da bu kategoride yer alan metaforlar; çamur, doğa, kil, su, şimşek, toprak olarak sıralanmıştır

Öğretmen adaylarının ifadeleri:

'Üstün yetenekli çocuk kil gibidir: çünkü her şekli alır her şeye şekil verir özgürce.' (ÖA-41)

Tablo 10. Öğretmen Adaylarının Hayvan Kategorisine İlişkin Oluşturduğu Metaforların Dağılımı

Kodlar	Frekans (f)
Bukalemun	2
Çıta	2
Karga	1

Öğretmen adaylarının 5'i üstün yetenekli çocuğu 'hayvan' özelliğinde tanımlamışlardır. Tablo 10'da bu kategoride yer alan metaforlar bukalemun, çıta ve karga olarak sıralanmıştır. Hayvan kategorisinin oluşmasında öğretmen adaylarının üstün yetenekli çocukların uyum sağlama, akıllı davranma özellikleri ile belirtmiş oldukları hayvanlarında bu özellikleri ile bilinmeleri belirleyici faktör olmuştur.

Öğretmen adaylarının ifadeleri:

'Üstün yetenekli çocuk bukalemun gibidir: çünkü farklılıklar ve adapte olma süreçleri başarılıdır.' (ÖA-33)

Araştırma sonucunda elde edilen metaforlar Çapan (2010)'nın eğitim fakültesinin farklı bölümlerinde öğrenim gören öğretmen adaylarının üstün yetenekli öğrencilere ilişkin metaforik algıları araştırması ile karşılaştırıldığında, 'maden- bilgisayar-elmas'

metaforlarının ortak olduğu görülmüştür. Olthouse (2014)'un 124 öğretmen adayı ile üstün yetenekli öğrenci kavramına ilişkin ürettikleri metaforları incelediği araştırma sonucunda, bu öğrencilerin öğrenme açısından dolayı aşırı derecede olumlu metaforlar ürettiklerini belirtmiştir. Ayrıca bazı tanımlamalarda üstün yetenekli olma sürecinde veya desteklenmesinde öğretmen rolünün önemi belirtilmiştir. Bu çalışmanın sonuçları ile elde edilen metaforların olumluluk açısından benzerlik gösterdiği görülmektedir. Bununla beraber, öğretmen adaylarının her iki çalışmada öğretmen rolüne vurgu yaptıkları da belirlenmiştir. Lee (1999) yapmış olduğu fenomenolojik araştırma ile öğretmenlerin üstün yetenekli çocukları 'mükemmel-potansiyel sahibi-ender olan- dikkat çekici olan- Tanrı vergisi beceri- motive olan ve asenkron gelişim gösteren' olarak gördüklerini ortaya çıkarmıştır. Bu çalışmanın sonucunda öğretmen adaylarının üstün yetenekli çocuklara ilişkin kullanmış oldukları metafor açıklamalarında bu çocukların diğerlerinden farklı olan potansiyellerine vurgu yapıldığı görülmüştür. Bu açıdan öğretmen adaylarının algıları ile öğretmenlerin algılarının benzerlik gösterdiği söylenebilir. Bain ve diğerlerinin (2007) 285 öğretmen adayı ile yapmış oldukları üstün yetenekli çocukların eğitimsel ihtiyaçlarının belirlenmesine ilişkin çalışmada, öğretmen adaylarının özel eğitim uygulamaları ve akademik hızlandırma hakkında yanlış kanılara sahip oldukları ortaya çıkmıştır.

Araştırma sonucunda elde edilen 87 farklı metafordan, öğretmen adaylarının en fazla 'hazine' metaforları ürettikleri görülmüştür. Öğretmen adaylarının bu yönde eğilim göstermelerinde üstün yetenekli çocukların özelliklerinden yola çıkarak önemli bir değer algısına sahip oldukları düşünülebilir. Ayrıca öğretmen adaylarının sadece bu çocuklar için olumlu özelliklerin ön planda olduğunu belirttikleri görülmüştür. Bunda öğretmen adaylarının üstün yetenekli çocukların özelliklerine ilişkin olarak yeterli düzeyde bilgi sahibi olmadıkları söylenebilir. Öğretmen adaylarının ürettiği metaforlar doğrultusunda, üstün yetenekli çocuklarda eğitimin önemi görülmüştür. Öğretmen adaylarının bu doğrultuda üstün yetenekli çocukların gelişiminde sorumluluklarının farkında oldukları söylenebilir. Çapan (2010) öğretmen adaylarının üstün yetenekli çocukların özellikleri ve eğitimi konusunda bilgi yetersizliğinden dolayı, öğretmen

adaylarının bu çocukların gelişimi konusunda kendilerinin fazla bir şey yapamayacaklarını, sistemden ve ülke koşullarından dolayı bu çocukların potansiyellerine uygun gelişemeyeceklerine dair algılara sahip olduğunu belirtmiştir.

Sınıf düzeyine göre öğretmen adaylarının oluşturdukları metaforlar

Okul öncesi öğretmen adaylarının sahip oldukları metaforların sınıf düzeylerine göre dağılımına Tablo 11’de yer verilmiştir. Tablo 11’e göre birinci sınıf ve dördüncü sınıf öğretmen adaylarının oluşturdukları metaforların genel olarak aynı kategorilerde (değer, nesne, insani özellik, teknoloji, uzay, maddesel dünya, hayvan, bitki ve yaşam) toplandığı görülmektedir. Ancak birinci sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarının en fazla ‘değer’ kategorisine ait metaforları ürettikleri ortaya çıkmıştır. Dördüncü sınıf öğretmen adaylarının oluşturduğu metaforların ise ‘değer’ ve ‘insani özellik’ “nesne” ve “teknoloji” kategorilerinde yoğunlaştığı görülmüştür.

Tablo 11. Sınıf Düzeyine Göre Öğretmen Adaylarının Belirttikleri Metaforların Dağılımı

Kategoriler	1.Sınıf	4.Sınıf
Değer	18	15
Nesne	3	11
İnsani özellik	5	15
Teknoloji	2	8
Uzay	4	4
Maddesel dünya	3	4
Hayvan	3	2
Bitki	4	6
Yaşam	6	2
Toplam	48	67

İki sınıf arasındaki üstün yetenekli çocuklara ilişkin oluşturdukları metaforların benzerlik ve farklılıkları ele alındığında 1. Sınıfta değer kategorisi ön planda iken 4. Sınıf öğretmen adaylarında değer yanısıra nesne, insani özellik ve teknolojiye ilişkin algılarının öne çıktığı görülmekle birlikte yaşamla ilgili kategoride de 1. Sınıf öğretmen adayları daha çok metafor ürettikleri anlaşılmaktadır. Çapan (2010) 4.sınıf öğretmen adayları ile yapmış olduğu araştırmada en fazla ‘değerli maden-bilgisayar-verimli toprak-elmas-bomba’ metaforlarının üretildiğini belirlemiştir. Araştırmada, öğretmen adaylarının ürettiği

oldukları metaforların en fazla ‘yüksek performanslı birey-uygun eğitimde şekillendirilmeye gereksinim duyan birey’ kategorilerinde yer aldığı bulunmuştur. Bu çalışmalar sonucunda 4. Sınıf öğretmen adaylarının daha kapsamlı metafor üretmelerinde almış oldukları özel eğitim dersinin etkisi olduğu düşünülebilir. Özel eğitim dersi kapsamında, üstün yetenekli çocukların özellikleri ve eğitimi konuları öğretmen adaylarının bu çocukların sadece zekâ veya yetenek yönleri değil aynı zamanda insani özellikleri konusunda da farkındalık oluşturmaktadır. Ayrıca 1.sınıfların en fazla üstün yetenekli çocuğu ‘değer’ kategorisinde değerlendirmesinde, bu çocuklar hakkında soyut düşüncelere sahip oldukları ve bunlar hakkında bilgi sahibi olmadıkları veya daha önceki duyularından ötürü bu çocukların özelliklerini somutlaştıramadıkları söylenebilir. 4.sınıflarda değer kategorisinin azalmasında ve insani özellik kategorisinin artmasında, 3.sınıfta almış oldukları özel eğitim dersinin ve ayrıca bu sınıf düzeyine kadar uygulama alanına çıkmış olmanın etkisi olabilir. Çünkü 4.sınıf öğretmen adayları almış oldukları dersler kapsamında bu çocuklara ait özellikleri daha somutlaştırabilirler ve bu çocuklarla karşılaşma düzeyleri 1.sınıf öğretmen adaylarına göre daha fazladır. Nitekim Temel (2000) okul öncesi eğitimcileri ile yapmış olduğu araştırma sonucunda, özel gereksinimli çocukların eğitimi dersini alan öğretmenlerin bu dersi almayan öğretmenlere göre kendilerini kaynaştırma süreci sırasında yapılması gerekenler konusunda kendilerini daha yeterli algılarını belirtmiştir. Bu sonuç araştırmada elde edilen bulgularla benzerlik gösterdiği söylenebilir.

Cinsiyete göre öğretmen adaylarının oluşturdukları metaforlar

Araştırma 17 erkek öğretmen adayı ve 98 kadın öğretmen adayı katılmıştır. Tablo 12’de erkek öğretmen adaylarının oluşturdukları metaforlar ‘teknoloji, değer, insani özellik, nesne, yaşam, uzay ve hayvan’ kategorilerinde iken kadın öğretmen adaylarının tüm kategorilerde metafor oluşturdukları görülmektedir. Kadın öğretmen adaylarının üretmiş oldukları metaforların erkek öğretmen adaylarının üretmiş oldukları metaforlara göre daha geniş kapsamda olduğu söylenebilir.

Tablo 12. Cinsiyete Göre Öğretmen Adaylarının Sahip Oldukları Metaforlar

Kategoriler	Kadın	Erkek
Değer	29	4
Nesne	11	3
İnsani özellik	17	3
Teknoloji	6	4
Uzay	7	1
Maddesel dünya	7	-
Hayvan	4	1
Bitki	10	-
Yaşam	7	1
Toplam	98	17

Alan yazında yapılan araştırmalar incelendiğinde Tortop (2014)'un üstün yetenekli eğitime ilişkin tutumların öğretmen adaylarının cinsiyetine göre anlamlı bir farklılık gösterdiğini belirlediği görülmektedir. Kadın öğretmen adaylarının, erkek öğretmen adaylarına göre tutum puanları daha düşük olduğu belirtilmiştir. Ancak Tortop ve Kunt (2013) öğretmenlerin üstün yeteneklilerin eğitimine ilişkin tutumlarını incelediği araştırmada ise, öğretmenlerin tutum puan ortalamaları cinsiyete, yaşa ve bransa göre farklılaşmazken 'üstün yeteneklilerin toplumsal değer alt boyutuna' göre cinsiyet ve yaşın belirleyici bir faktör olduğu, kadın öğretmenlerin daha düşük puan aldıkları belirlenmiştir. Geake ve Gross (2008) üstün yetenekli öğrencilere karşı öğretmenlerin negatif tutumlarını inceledikleri araştırmada, cinsiyet değişkeninin anlamlı bir farklılık oluşturmadığını bulmuşlardır. Lossing (2009) cinsiyet, yaş, kıdem ve öğretim pozisyonları ve eğitim düzeyi değişkenlerinin öğretmenlerin üstün yetenekli çocuklara ve onların eğitimine yönelik tutumlarında belirleyici faktör olmadığını belirtmiştir. Yapılan araştırmaların bir kısmı üstün yetenekli öğrencilere yönelik tutum konusunda öğretmenlerin cinsiyetlerinin belirleyici bir faktör olmadığını göstermektedir. Bu çalışmada ise erkek öğretmen aday sayısının az olduğu dikkate alınsa da kadın öğretmen adaylarının erkek öğretmen adaylarına göre her kategorik açıdan daha farklı metafor ürettikleri söylenebilir. Çapri ve Çelikkale (2008) öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları ve mesleki yeterliliklerine inançları konusunda cinsiyet değişkeninin anlamlı bir farklılık oluşturduğunu bulmuşlardır. Kadın öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğinin görev ve sorumluluklarını yerine getirebilme

yeteneklerine olan inançları konusunda kendilerini erkeklere göre daha yeterli gördükleri ortaya çıkmıştır. Öğretmenliğe ilişkin tutumlar ve yeterlilik konusunda cinsiyetin önemini vurgulamışlardır. Bu araştırma sonucunda da katılımcı okul öncesi erkek öğretmen adaylarının kadın öğretmen adaylarına göre daha az sayıda metafor oluşturmalarında mesleğe ilişkin tutumları ve yeterlilik inançlarının etkisi olduğu düşünülebilir. Ayrıca Türkiye’de okul öncesi öğretmenliğinin daha çok kadın mesleği olarak görülmesine yönelik toplumsal algı, erkek öğretmen adaylarının mesleğe yönelik olumsuz tutumlar geliştirebileceğini akla getirmektedir. Bununla beraber, katılımcı erkek öğretmen adaylarının sayısının az olması üretilen metaforların kapsam darlığına da bir diğer neden olarak görülebilir.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Okul öncesi öğretmen adaylarının ‘üstün yetenekli çocuk’ kavramına ilişkin metaforik algılarının incelendiği bu çalışmada 87 farklı metafor ürettikleri görülmüştür. Öğretmen adaylarının kullandıkları en fazla metafor ‘hazine’ olmuştur. Bunun dışında ‘elmas, altın, bilgisayar, kömür, maden ve meyve veren ağaç üretilen diğer metaforlardır. Elde bu farklı metaforlar; değer-maddesel dünya-bitki-hayvan-uzay-insani özellik-teknoloji-nesne(eşya) ve yaşam kategorileri başlıkları altında toplanmıştır. Araştırma sonucunda sınıf düzeylerine göre öğretmen adaylarının belirtmiş oldukları metaforlar incelendiğinde kapsam açısından fark görülmezken belirtilen kategoriler açısından farklılıklar olduğu bulunmuştur. Öğretmen adaylarının cinsiyetine göre ürettikleri metaforlar incelendiğinde kadın öğretmen adaylarının erkek öğretmen adaylarına göre sayılarının az olduğu dikkate alınsa da daha kapsamlı metaforlar ürettikleri ortaya çıkmıştır. Bu araştırma nitel araştırma yöntemi ile hazırlanmış olup sadece Adıyaman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Okul Öncesi Öğretmenliği 1. ve 4. Sınıf öğrencilerini kapsadığından elde edilen sonuçlar çalışma grubu ile sınırlıdır. İlgili alan literatürüne olabilecek katkısının yanı sıra, bu araştırmanın sonuçları metaforların okul öncesi öğretme adaylarının üstün yetenekli çocuğa yönelik sahip oldukları algıları ortaya çıkarmada güçlü birer araç olarak kullanılabilmesine dair önemli bilgiler sunmaktadır.

Araştırma sonucuna göre şu öneriler sunulmuştur:

- Araştırma kapsamında nitel araştırma yöntemi ile hazırlanan bu çalışma daha fazla katılımcının yer aldığı nicel araştırma yöntemi ile desteklenebilir.
- Bu araştırma ğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumları ve öğretmenlik mesleğine ilişkin yeterlilik inançları ile desteklenebilir.
- Bu alışma 1. ve 4. Sınıfları kapsadığı için tüm sınıf düzeylerinde ve farklı bölümlerde öğrenim gören ğretmen adaylarını kapsayan araştırmalar yapılabilir.
- Öğretmen adaylarının özel eğitim alanında etkili olabilmeleri için özel eğitime yönelik uygulama dersleri konulabilir.
- Erken müdahale programlarının etkisi göz önünde bulundurularak okul öncesi ğretmenliği lisans programında özel eğitimde erken müdahale programları içeren uygulamalı dersler açılabilir.

KAYNAKLAR

- Abazoğlu, İ., Yıldırım, O. & Yıldızhan, Y. (2015). Okul öncesi öğretmenliğe genel bir bakış. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 411-423.
- Albu, G. (2015). The teacher and the gifted student: A situation at the border between the atypical manifestation of the student and the standardized requirements of the school. *Journal of Educational Sciences and Psychology*, 67(1), 11-17.
- Ataman, A. (2003). *Özel gereksinimli çocuklar ve özel eğitime giriş*. Ankara: Gündüz Eğitim ve Yayıncılık.
- Bain, S. K., Bliss, S. L., Choate, S. M. & Brown, K. S. (2007). Serving children who are gifted: Perceptions of undergraduates planning to become teachers. *Journal for the Education of the Gifted*, 30(4), 450-478.
- Baykoç Dönmez, N. (2011). *Üstün ve özel yetenekli çocuklar ve eğitimleri*. Ankara: Eğiten Kitap.
- Coleman, L. J. (2014). Being a teacher emotions and optimal experience while teaching gifted children. *Journal for the Education of the Gifted*, 37(1), 56-69.
- Çapan, B. E. (2010). Öğretmen adaylarının üstün yetenekli öğrencilere ilişkin metaforik algıları. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3(12), 140-154.
- Çapri, B. & Çelikaleli, Ö. (2008). Öğretmen adaylarının öğretmenliğe ilişkin tutum ve mesleki yeterlik inançlarının cinsiyet, program ve fakültelerine göre incelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(15), 33-53.
- Dağlıoğlu, H. E. (2010). Üstün yetenekli çocukların eğitiminde öğretmen yeterlikleri ve özellikleri. *National Education*, 186, 72-83.
- Daglioglu, H. E. & Suveren, S. (2013). The Role of teacher and family opinions in identifying gifted kindergarten children and the consistence of these views with children's actual performance. *Educational Sciences: Theory and Practice*, 13(1), 444-453.
- David, H. (2011). The importance of teachers' attitude in nurturing and educating gifted children. *Gifted and Talented International*, 26(1-2), 71-80.
- Elhoweris, H. (2008). Teacher judgment in identifying gifted/talented students. *Multicultural Education*, 15(3), 35-38.

- Freeman, J. (2013). The long-term effects of families and educational provision on gifted children. *Educational & Child Psychology* 30(2) , 7-17.
- Geake, J. G. & Gross, M. U. (2008). Teachers' negative affect toward academically gifted students: An evolutionary psychological study. *Gifted Child Quarterly*, 52(3), 217-231.
- Gültekin- Akduman, G. (2015). Okul öncesi eğitimin tanımı ve önemi. Gülden Uyanık Balat (Ed.). *Okul Öncesi Eğitime Giriş* (s.1-15). Ankara: Nobel.
- Karpova, S. I. (2012). A model of an educational institution for working with gifted children. *Russian Education & Society*, 54(11), 53-64.
- Kaya, F. (2015). Öğretmenlerin üstün zekâ kavramı ve üstün zekâlı öğrencilerin özel gereksinimleri. *Eğitim ve Bilim*, 40(177). 59-74.
- Kondrad, S. C. & Gabrijelcic, M. K. (2015). Professional competences of preschool teachers for working with gifted young children in Slovenia. *Journal for the Education of Gifted Young Scientists*, 3(2), 65-71.
- Kornmann, J., Zettler, I., Kammerer, Y., Gerjets, P. & Trautwein, U. (2015). What characterizes children nominated as gifted by teachers? A closer consideration of working memory and intelligence. *High Ability Studies*, 26(1), 75-92.
- Kuyucu, Y., Şahin, M. & Kapıcıoğlu, M. O. (2013). Okul öncesi öğretmenlerinin “çocuk” kavramına ilişkin sahip oldukları zihinsel imgeler. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 43-53.
- Lassig, C. J. (2009). Teachers' attitudes towards the gifted: The importance of Professional development and school culture. *Australasian Journal of Gifted Education*, 18(2), 32-42.
- Lee, L. (1999). Teachers's conceptions of gifted and talented young children. *High Ability Studies*, 10(2),183-196
- Merriam, S. B. (2013). *Nitel araştırma: Desen ve uygulama için bir rehber* (Çev. Ed. Turan, S.). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık. (Özgün çalışma, 2009, 3. Basım).
- Mhlolo, M. K. (2016). Regular classroom teachers' recognition and support of the creative potential of mildly gifted mathematics learners. *Mathematics Education*, 49, 81-94.

- Olthouse, J. (2014). How do preservice teachers conceptualize giftedness? A metaphor analysis. *Roeper Review*, 36(2), 122-132.
- Park, S. & Oliver E. (2009). The translation of teachers' understanding of gifted students into instructional strategies for teaching science. *Journal Science Teacher Education*, 20(4), 333-351.
- Reid, E. & Horváthová, B. (2016). Teacher training programs for gifted education with focus on sustainability. *Journal of Teacher Education for Sustainability*, 18(2), 66-74.
- Rotigel, J. V. (2003). Understanding the young gifted child: Guidelines for parents, families and educators. *Early Childhood Education Journal*, 30(4), 209-214.
- Şahin, F. & Kargın, T. (2013). Sınıf öğretmenlerine üstün yetenekli öğrencilerin belirlenmesi konusunda verilen bir eğitimin öğretmenlerin bilgi düzeyine etkisi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 14(2), 1-13.
- Şenel, T. & Aslan, O. (2014). Okul öncesi öğretmen adaylarının bilim ve bilim insanı kavramlarına ilişkin metaforik algıları. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(2), 76-95.
- Temel, F. (2000). Okul öncesi eğitimcilerinin engellilerin kaynaştırılmasına ilişkin görüşleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18, 148-155.
- Tortop, H. S. (2014). Öğretmen adaylarının üstün yetenekli ve çok kültürlü eğitime ilişkin tutumları. *Üstün Yetenekliler Eğitimi ve Araştırmaları Dergisi (UYAD)*, 2(2), 16-26.
- Tortop, H. S. & Kunt, K. (2013). Investigation of primary school teachers' attitudes towards gifted education. *International Online Journal of Educational Sciences*, 5(2), 441-451.
- Uyanık, Ö., & Kandır, A. (2010). Okul öncesi dönemde erken akademik beceriler. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 3(2), 118-134.
- Walsh, R. L., Hodge, K. A., Bowes, J. M., & Kemp, C. R. (2010). Same age, different page: Over coming the barriers to catering for young gifted children in prior-to-school settings. *International Journal of Early Childhood*, 42(1), 43-58.
- Wright, B. L. & Ford, D. Y. (2017). Untapped potential: Recognition of giftedness in early childhood and what professionals should know about students of color. *Gifted Child Today*, 40(2), 111-116.

- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (8. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, F., Göçen, S. & Yılmaz, F. (2013). Öğretmen adaylarının öğretmen kavramına ilişkin algıları: Bir metaforik çalışma. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(1).151-164.
- Zembat, R., Tunçeli, H. İ. & Akşin, E. (2015). Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının "Okul Yöneticisi" Kavramına İlişkin Algılarına Yönelik Metafor Çalışması. *Hacettepe University Faculty of Health Sciences Journal*, 1, 446-459.

SUMMARY

In the literature, even though there is no a certain and specific identification about gifted children, teachers are responsible for identifying these children. For this reason, the information of teachers about gifted children is critical. Teachers should have the information not only about the social, academic and developmental characteristics of these children but also the differences these children and normal children have. The perception and attitudes of teachers have influence on the effective learning environment; therefore, teachers should know the developmental characteristics of age groups. This condition comes into prominence especially teaching of gifted children. The purpose of this research is the examination of preschool preservice teachers' metaphoric perception regarding gifted children. The phenomenology design was conducted in this qualitative research. The sample of study is consisted of 115 pre-service teachers from Adiyaman University, Education Faculty, and Preschool Teacher Training Program at the academic year of 2015-2016 and 2016-2017. 48 pre-service teachers from first-grade and 67 preservice teachers from senior class participated in the research and the participants included 17 male and 98 female students. Participants filled up a form in which 'gifted children is as good as.....; because.....' was written. The data of study were analyzed with content analysis method. The perceptions of preservice teachers about gifted children were analyzed according to three stages. In the first, metaphors were written as codes and then, these codes were distributed in terms of similarities and differences. Finally, the groups of codes were identified according to the literature. The statements of preservice teachers were cited for each conception category within the context of validity of research. In addition, for the internal reliability, these categories were offered for consideration to two experts. According to the findings of research, preservice teachers produced 87 different metaphors and these metaphors were grouped under nine categories. These categories are listed as; value, substance, plant, animal, space, characteristic of people, technology, thing and life. 'Treasure' is the most used metaphor by teacher candidates for gifted identification and most of the metaphors are under the category of 'value'. The perception of male teacher candidates was categorized

under the headings of 'technology and value'. The perception of female teacher candidates is wider compared to the perception of males and categorized under the nine different headings. In addition, the most used metaphors of first graders were under the heading of 'value' category, the metaphors of senior students were under the headings of 'value, characteristic of people, thing and technology' categories. The results of this study were gathered as only qualitative data, for the similar future research, the quantitative data should be used to examine preservice teachers' perceptions about gifted young children. Also, this study should be supported with attitudes and beliefs about level of competence of preservice teachers with respect to occupation. In addition, for the teachers' effectivity in special education, there should be applied courses about special education.